



**ВИСОКА ШКОЛА СТРУКОВНИХ СТУДИЈА – СРМИЈУМ,
СРЕМСКА МИТРОВИЦА**
Змај Јовина 29, Тел: 022/621-864, <http://www.vs-sirmium.sm.ac.rs>

КОДЕКС ПРОФЕСИОНАЛНЕ ЕТИКЕ
Високе школе струковних студија – Сирмијум, Сремска Митровица



**ВИСОКА ШКОЛА СТРУКОВНИХ СТУДИЈА – СРМИЈУМ,
СРЕМСКА МИТРОВИЦА**

Змај Јовина 29, Тел: 022/621-864, <http://www.vss-sirmium.sm.ac.rs>

Број: 01/1529/2

Датум: 08.11.2024. године

На основу члана 65. став 7. Закона о високом образовању и члана 41. Статута Високе школе струковних студија - Сирмијум Сремска Митровица, Наставно- стручно веће на седници одржаној 08.11.2024.године донело је

КОДЕКС ПРОФЕСИОНАЛНЕ ЕТИКЕ ВИСОКЕ ШКОЛЕ СТРУКОВНИХ СТУДИЈА – СРМИЈУМ, СРЕМСКА МИТРОВИЦА

I ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Циљеви

Члан 1.

Кодекс професионалне етике Високе школе струковних студија - Сирмијум (у даљем тексту Кодекс) доноси се у циљу очувања достојанства професије, унапређење моралних вредности, заштите вредности знања и подизања свести о одговорности свих чланова академске заједнице на Високој школи струковних студија - Сирмијум (у даљем тексту Школа).

Примена Кодекса

Члан 2.

Кодекс се примењује у професионалном и јавном деловању наставног и научног особља, студената и ваннаставног особља, као и у деловању лица који нису чланови академске заједнице Школе, а учествују у раду Школе.

Члан 3.

Органи и тела Школе, дужни су у оквиру својих надлежности да се старају о остваривању и унапређивању етичких стандарда на Школи, у складу са Кодексом и да обезбеде услове неопходне за упознавање чланова академске заједнице са свим прописима који се тичу њихових права и обавеза.

Члан 4.

Поступци прописани Кодексом не представљају замену за грађанске, кривичне, управне, дисциплинске и друге поступке који су уређени законима и општим актима Школе.

II НАЧЕЛА

Академска честитост

Члан 5.

Академска честитост чланова академске заједнице заснива се на самосталности у академском и научном раду, односно спровођењу оригиналних научних истраживања, представљању властитих резултата и на строгом поштовању ауторских права других.



**ВИСОКА ШКОЛА СТРУКОВНИХ СТУДИЈА – СИРМИЈУМ,
СРЕМСКА МИТРОВИЦА**

Змај Јовина 29, Тел: 022/621-864, <http://www.vss-sirmium.sm.ac.rs>

Начело интегритета

Члан 6.

Начело интегритета подразумева дужност чланова академске заједнице да водећи рачуна о општем добру, чувају интегритет система високог образовања и саме Школе и да раде свесно, одговорно и посвећено, према свом најбољем знању.

Колегијалност

Члан 7.

Начело колегијалности се заснива на међусобном уважавању, поштовању и разумевању чланова академске заједнице, водећи рачуна о интересима целокупне академске заједнице.

Начело професионалности

Члан 8.

Чланови академске заједнице дужни су да своје обавезе према студентима, колегама и запосленима у Школи, као и колегама у другим установама у оквиру академске заједнице извршавају одговорно, савесно и професионално, држећи се начела објективности, непристрасности и међусобног уважавања.

Забрана дискриминације

Члан 9.

Недозвољен је сваки облик дискриминације, на отворен или прикривен начин, по било ком основу, а нарочито по основу расе, пола, националне припадности, друштвеног порекла, вероисповести, политичког или другог уверења, имовног стања, старости и психичког или физичког инвалидитета.

Стручност, способност и професионалне заслуге, као и оспособљеност и резултати у обављању одређене врсте делатности, послова и задатака, једини су релевантни критеријуми вредновања и напредовања чланова академске заједнице.

Забрана узнемиравања

Члан 10.

Забрањена је свака врста узнемиравања међу члановима академске заједнице, а посебно када се темељи на злоупотреби положаја институционалне или хијерархијске надређености.

Узнемиравање је непримерно понашање према другом лицу као што је полно и физичко узнемиравање и свако друго понашање које има за циљ повреду личног достојанства, ометање у обављању послова, омаловажавање других и које ствара или доприноси стварању непријатног и непријатељског окружења и образовног амбијента.



Начело непристрасности

Члан 11.

Чланови академске заједнице дужни су да се држе начела непристрасности и не смеју да допусте да ставови или мишљења о појединцима, друштвеним групама и делатностима који нису утемељени на искуству или рационалним аргументима, већ су донети унапред и засновани су на неоправданим реализацијама, утичу на њихову објективност у академским, истраживачким, административним, пословним и управљачким делатностима.

Начело одговорности

Члан 12.

Чланови академске заједнице дужни су да се брину о интересима Школе у духу развоја академских слобода, а посебно у погледу аргументоване расправе, критике, толеранције и одговорности трагања за оптималним решењима.

Под неодговорним понашањем сматрају се:

- несавесно управљање пословима, ресурсима и имовином Школе и онемогућавање или отежавање њиховог коришћења од стране других чланова
- употреба имовине Школе за приватне, комерцијалне, политичке, верске и друге сврхе без посебног одобрења у складу са законом
- коришћење имена и обележја Школе за приватне комерцијалне и некомерцијалне потребе.

Поред наведених начела, чланови академске заједнице дужни су да поштују и друга уставом и законом утврђена начела, као што је слобода мишљења и изражавања, уважавање и поштовање права чланова академске заједнице, поштовање интегритета и достојанства личности, једнакости и праведности, аутономије других начела.

III ЕТИЧКА ПРАВИЛА У НАСТАВНОМ И СТРУЧНОМ РАДУ

Дужности Школе и наставника

Члан 13.

Школа је дужна да у тока трајања студија, а посебно на почетку прве године свих нивоа студија које организује, упозна студенте са етичким начелима, а посебно са правилима академске честитости, правилима за навођење идеја и радова других аутора, односно правилима цитирања и препричавања.

Наставници Школе су дужни да:

- обезбеде репрезентативност, релевантност, тачност и прецизност садржаја предмета и примерену позицију предмета унутар студијског програма
- вреднују рад студената отворено, праведно, објективно и благовремено
- свесно провере сваки писан рад студената и да обрате посебну пажњу на то да ли тај рад садржи неке од облика неакадемског понашања из овог Кодекса
- обезбеде транспарентност и јавност испита и објективност оцењивања.



Неприхватљиве праксе у настави

Члан 14.

Члановима академске заједнице у Школи није дозвољено да користе, подстичу, помажу или толеришу употребу недозвољених средстава за испуњавање предиспитних обавеза и полагање испита.

Члановима академске заједнице у Школи није дозвољено да приступање њенима условљавају захтевима који нису садржани у елементима студијског програма, а посебно да намећу услове који њима доносе приватну материјалну и другу корист.

Чланови академске заједнице гарантују изворност радова које објављују, као и тачност у приказивању и извођењу информација о пореклу идеја и навода којима су се у раду користили.

Плагирање, лажно ауторство, измишљање и кривотворење резултата и аутоплагирање

Члан 15.

У научноистраживачком раду није дозвољено плагирање, лажно ауторство, измишљање и кривотворење резултата и аутоплагирање.

Забрана из става 1. овог члана односи се на све писане радове наставног и научног особља и студената Школе (семинарски рад, дипломски или завршни рад, мастер рад, рад у часопису, уџбеник, монографија, поглавља у зборницима и с.л.) као и несавесно и неодговорно приказивање чињеница у извештајима о наставном и научно-истраживачком раду.

Плагирање

Члан 16.

Плагирање је представљање туђих идеја или туђег рада у целини или деловима, без навођења изворног ауторстава или изворника, односно противзаконито присвајање туђих интелектуалних творевина и научних резултата и њихово приказивање као својих, као и:

- дословно преузимање текста другог аутора, односно копирање из електронских или штампаних извора са српског или страног језика у деловима или целиности, без навођења имена аутора и извора из којих је текст преузет, као и без јасног обележевања преузетог дела
- препричавање или сажимање текста другог аутора из електронских или штампаних извора са српског или страног језика у деловима или целиности, без одговарајућег навођења имена аутора и извора из којег је текст преузет, као и без јасног обележевања препричаваног дела
- представљање идеја других аутора као својих без одговарајућег навођења имена аутора, односно извора из којих је текст преузет.



Лажно ауторство

Члан 17.

Лажно ауторство је навођење као аутора лица које није учествовало у изради рада. Чланови академске заједнице дужни су да као ауторе наводе све и само оне учеснике у процесу настајања кључног рада који су интелектуално допринели раду.

Измишљање и кривотворење резултата

Члан 18.

Измишљање и кривотворење резултата је деловање којим се манипулише предметом, опремом или процесом истраживања, са циљем да резултати научног истраживања буду намерно подешени или тенденциозно протумачени.

Посебан облик измишљања и кривотворење резултата је несавесно и неодговорно приказивање чињеница у извештајима о наставном и научноистраживачком раду.

Аутоплагирање

Члан 19.

Аутоплагирање је поновно објављивање свог раније објављеног рада или за другу сврху искоришћеног рада као новог или оригиналног.

Заштита ауторских права и права интелектуалне својина

Члан 20.

Чланови академске заједнице предузимају мере у сврху унапређивања и промовисања поштовања ауторских права и права интелектуалне својине.

Приликом избора у сарадничка и наставна звања кандидати су дужни да предају својеручно потписану изјаву о изворности којом поврћују да је сваки њихов рад и достигнуће на који се позивају, изворни резултат њиховог интелектуалног рада и да тај рад не садржи никакве изворе осим оних који су наведени у раду.

Примање поклона и других добара и услуга

Члан 21.

Чланови академске заједнице не смеју да траже нити примају за себе или за друга лица поклоне или услуге, уколико постоји оправдана претпоставка да ће тиме бити извршен утицај на њихову објективност, испуњавање професионалних обавеза.

Корупција

Члан 22.

Чланови академске заједнице су дужни да утичу на сузбијање сваког покушаја корупције у Школи и да пријаве сваки такав случај, у складу са законом.

Неосновано пријављивање других чланова академске заједнице за кршење етичких начела и правила



Члан 23.

Неосновано пријављивање других чланова академске заједнице за кршење етичких начела, као што су : плагијат, лажно ауторство, измишљање и кривотворење резултата, нетачност препорука или корупцију представља недозвољено понашање којим се крше одредбе овог Кодекса.

Законито и непристрасно обављање професионалних обавеза

Члан 24.

Чланови академске заједнице у Школи дужни су да своје професионалне обавезе и академске дужности обављају у складу са законом и непристрасно.

Чланови академске заједнице не смеју да користе свој положај за стицање било какве користи или погодности за себе или повезано лице, нити да делује против интереса високог образовања у целини.

При обављању својих професионалних обавеза и академских дужности чланови академске заједнице у Школи дужни су да избегавају стварање односа зависности према лицима који би могла да утичу на њихову непристраност, а у случају да такав однос већ постоји дужни су да га отклоне.

Чланови академске заједнице дужни су да избегавају ситуације које могу за последицу да имају кршење објективности и непристрасности, посебно међу члановима заједнице који су у узајаманом хијерархијском односу, односно који укључују оцењивање туђег рада и достигнућа или одлучивање о статусу лица која су хијерархијски подређена њиховом професионалном напредовању, погодностима, награђивању или кажњавању.

Сукоб интереса

Члан 25.

Чланови академске заједнице дужни су да избегавају сукоб интереса и не смеју, радњама и активностима која проситичу из обављања њихових професионалних обавеза и академских дужности, са собом повезана лица стављати у повлашћен положај у односу на друга лица.

Разликују се следећи типови сукоба интереса:

- стваран сукоб интереса укључује директан сукоб између актуелних задужења и одговорности члана академске заједнице и приватног интереса
- уочени сукоб интереса постоји када се може уочити да приватни интерес члана академске заједнице може непримерно утицати на обављање његових дужности, без обзира да ли је то, чињенично стање

С обзиром на врсту повезаности лица разликују се посебни облици сукоба интереса као што су: непотизам, кронизам и клијентелизам.



Професионално напредовање

Члан 26.

Процена успошности остваривања професионалних обавеза и професионалне компетенције члана академске заједнице мора бити објективна, непристрасна и утемељена на унапред утврђеним и транспарентним критеријумима. Члан академске заједнице дужан је да процене о условима за професионално напредовање других чланова заснива искључиво на критеријумима који су релевантни за вршење професионалних обавеза, односно на показаној стручности, таленту и професионалним резултатима.

Недозвољен је сваки облик дискриминације у поступку вредновања услова професионалног напредовања, као и у самом поступку напредовања.

Сви чланови академске заједнице имају једнаке услове за напредовање на основу процене испуњености професионалних обавеза.

Наставници имају професионалну одговорност да брину о обезбеђивању подмлатка научне и наставне заједнице и да подстичу напредовање и осамостаљивање млађих чланова академске заједнице.

IV ПОСТУПАК УТВРЂИВАЊА НЕАКАДЕМСКОГ ПОНАШАЊА

Члан 27.

Поступак утврђивања неакадемског понашања примењује се на повреде дефинисане одредбама од члана 13. закључно са чланом 26. овог Кодекса.

Школа санкционише повреде утврђене овим Кодексом.

Мере изречене за неакадемско понашање не ослобађају учесника евентуалне одговорности прописане законским прописима.

Органи и тела која учествују у поступку утврђивања неакадемског понашања

Члан 28.

У поступку утврђивања неакадемског понашања учествују:

- етичка комисија Школе
- наставно- стручно веће Школе
- стручна комисија Школе, коју на предлог етичке комисије, образује Наставно-стручно веће Школе ради утврђивања чињеничног стања и давања предлога за даље поступање
- директор Школе, који је дужан да се стара о спровођењу поступка утврђивања неакадемског понашања у роковима предвиђеним овим Кодексом.



Покретање поступка пред органима

Захтев за утврђивање неакадемског понашања

Члан 29.

Захтев за утврђивање неакадемског понашања (у даљем тексту Захтев) могу поднети запослени у Школи, студенти и друга физичка лица, као и органи и тела Школе и научно-истраживачких организација, када постоје основи сумње да је рад другог или других лица настао као резултат неког од облика неакадемског понашања.

Захтев се подноси у писаном облику, мора бити образложен и мора да садржи доказе који указују на неакадемско понашање.

Захтев мора да садржи лићне податке и потпис подносиоца захтева, с тим да су ти подаци поверљиви, уколико то подносилац тражи. Захтев се подноси етичкој комисији Школе уколико је лице против кога се подноси захтев у Школи запослено или је било запослено, завршило студије, односно одбранило рад.

Члан 30.

Ако је захтев уредан и потпун, етичка комисија Школе у року од осам дана од дана његовог пријема доставља захтев лицу против кога је поступак покренут, ради писаног изјештења.

Захтев из става 1 овог члана може се доставити редовном поштом или путем електронске поште.

Лице против кога је покренут поступак има рок од 15 дана од дана достављања захтева да писаним путем се изјасни о наводима из захтева.

Уколико етичка комисија Школе закључи да лице против кога је поступак покренут избегава да прими захтев, односно да се о њему изјасни, донеће у року не краћем од 25 и не дужи од 30 дана од дана када јој је захтев достављен, закључак да постоји основана сумња на постојање неакадемског понашања.

Члан 31.

У случају да је сумња на постојање неакадемског понашања неоснована, захтев се одбија.

Етичка комисија Школе у процесу одбијања је дужна да размотри да ли одбијена пријава садржи елементе лажне, односно шиканирајуће пријаве и ако процени да за то постоји сумња, може да покрене поступак утврђивања одговорности подносиоца захтева.

Стручна комисија Школе

Члан 32.

Уколико постоји основана сумња на постојање неакадемског понашања, етичка комисија Школе доставља захтев Наставно- стручном већу Школе за формирање стручне комисије Школе.

Стручна комисија Школе из става 1. овог члана, има 5 чланова и чине је:



**ВИСОКА ШКОЛА СТРУКОВНИХ СТУДИЈА – СИРМИЈУМ,
СРЕМСКА МИТРОВИЦА**

Змај Јовина 29, Тел: 022/621-864, <http://www.vss-sirmium.su.ac.rs>

- три члана из одговарајуће или блиске научне, односно уметничке области, које именује Наставно- стручно веће Школе
- два члана именује директор Школе, а који нису запослени у Школи.

За члана стручне комисије Школе не може бити именовано лице који се налази у сукобу интереса, наставници или истраживачи који су претходно написали позитивну рецензију рада, ментор и чланови комисије за оцену и комисије за одбрану, потписници заједничких извештаја.

Наставно- стручно веће Школе по пријему захтева из става 1. овог члана, дужно је да на својој првој наредној седници констатује формирање стручне комисије и да именује њена три члана.

Директор Школе доноси решење о именовану стручне комисије.

Члан 33.

Стручна комисија може вршити процену оригиналности непоредним упоређивањем или узимајући у обзир резултате софтверске анализе, уколико оцени да је то потребно као и одговарајућих метода и стандарда, сходно специфичности научне, односно уметничке области, увидом у истраживачку документацију, увидом у прикупљању односно коришћењу грађе и друге врсте процене и документације сходно повреди Кодекса за коју је поднет захтев.

Стручна комисија може да затражи мишљење и од ментора, чланова комисије за оцену и комисије за одбрану, рецензента, одговарајућег стручног органа Школе и других стручних лица и тела.

Члан 34.

Стручна комисија Школе је дужна да у року од 60 дана од дана формирања достави етичкој комисији образложено стручно мишљење.

Рок из става 1. овог члана се у изузетним случајевима може продужити највише за још 30 дана уз образложени предлог стручне комисије упућен директору Школе.

Члан 35.

Стручна комисија Школе може да у свакој фази свога рада, директору Школе упути образложен предлог да суспензује лице против кога је покренут поступак до окончања тог поступка.

Предлог да суспензује лице против кога је поступак покренут до окончања тог поступка, директору може да упути етичка комисија Школе.

Извештај етичке комисије Школе

Члан 36.

Етичка комисија је дужна да на основу мишљења стручне комисије и писаног изјављења лица за које постоји основана сумња да се неакадемски понашало, у року од 15 дана од



**ВИСОКА ШКОЛА СТРУКОВНИХ СТУДИЈА – СИРМИЈУМ,
СРЕМСКА МИТРОВИЦА**

Змај Јовина 29, Тел: 022/621-864. <http://www.vss-sirmium.sm.ac.rs>

дана достављања стручног мишљења, сачини извештај са мишљењем и достави га директору Школе.

Уколико утврди постојање неакадемског понашања, етичка комисија може у оквиру Извештаја предложити и да мере за повреду Кодекса буду изречене и ментору, рецензентима и члановима комисије за писање извештаја о наставном и научноистраживачком раду.

Уколико етичка комисија утврди да није било повреде академског интегритета и да се пријава претежно заснива неистинитим наводима, односно да садржи шиканирајуће лементе, покреће поступак утврђивање одговорности лица, за кршење етичких начела и правила, односно неосновано пријављивање других чланова академске заједнице.

Члан 37.

Директор Школе је дужан да извештај етичке комисије одмах, а најкасније у року од 3 дана од дана пријема, достави Научно- стручном већу Школе, ради одлучивања. Научно- стручно веће Школе на првој наредној седници разматра и доноси одлуку о извештају етичке комисије.

На основу одлуке из става 2. овог члана којим је утврђено неакадемско понашање, директор изриче меру за повреду Кодекса најкасније у року од 15 дана од дана доношења одлуке.

Мере за повреду Кодекса

Члан 38.

Мере имају за првенствени циљ безусловно ограђивање Школе од наведеног понашања као и упућивање поруке најширој јавности да су такви облици понашања непримерни члановима академске заједнице.

Рађње проистекле из грешке иза које стоје часне намере, а која је довели до занемарљивог обима плагијата, односно аутоплагијата или другог недозвољеног понашања утврђеног одредбама овог Кодекса, не представљају повреду академског интегритета и као такве морају бити образложене у Извештају етичке комисије.

Члан 39.

За повреду Кодекса изричу се:

- мере за утврђено неакадемско понашање у виду плагирања, лажног ауторства, измишљања и кривотворења резултата и аутоплагирање
- мере за утврђене друге повреде Кодекса или немаран однос према области коректног академског понашања.

Члан 40.

Мере за утврђено неакадемско понашање у виду плагирања, лажног ауторства, измишљања и кривотворења резултата и аутоплагирања су:

- оглашавање дипломе о стеченом научном називу доктора наука ништавом у случају коначне одлуке којом је утврђено да докторска дисертација није резултат оригиналног научног рада. Даном оглашавања ништавости дипломе о стеченом научном називу доктора наука, лицу чија је диплома оглашена ништавом престају права и обавезе проистекле по основу стицања дипломе која је поништена.



**ВИСОКА ШКОЛА СТРУКОВНИХ СТУДИЈА – СИРМИЈУМ,
СРЕМСКА МИТРОВИЦА**

Змај Јовина 29, Тел: 022/621-864, <http://www.vss-sirmium.sm.ac.rs>

Сходан поступак се примењује и у односу на магистарску тему, мастер рад или дипломски рад:

- коначна одлука о мери изреченој за утврђено неакадемско понашање у виду плагирања, лажног ауторства, измишљања и кривотворења резултата и аутоплагирања, објављује се на седници Наставно- стручног већа Школе.

Члан 41.

Мере за утврђене друге повреде Кодекса или немаран однос према обавези коректног академског понашања су:

- опомена
- јавна опомена
- јавна осуда

Члан 42.

Опомена се изриче учioniцу Кодекса у виду писаног упозорења без објашњавања и уноси се у евиденцију о изреченим мерама упозорења али не чини саставни део досијеа наставника, сарадника, студента или запосленог.

Члан 43.

Јавна опомена изриче се учioniцу повреде Кодекса, објављује се на седници Наставно-стручног већа Школе и уноси се у досије наставника, сарадника, студента или запосленог.

Члан 44.

Јавна осуда која се изриче учioniцу повреде Кодекса објављује се на седници наставно-стручног већа Школе као и на интернет страници Школе и уноси се у досије наставника, сарадника, студента или запосленог.

Понављање поступка утврђивања неакадемског понашања

Члан 45.

У случају појављивања нових чињеница која су од значаја за доношење одлуке, а које нису биле познате док је вођен поступак утврђивања неакадемског понашања, етичка комисија Школе може по подношењу образложеног захтева или на сопствену иницијативу, покренути обносу тог поступка.

V ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 46.

Овај Кодекс ће се примењивати од дана ступања на снагу, а ступа на снагу осмог дана од дана објављивања на огласној табли Школе.


ДИРЕКТОР
др Дејан Савичевић, проф.